

Vojtěch KYNCL, **Bestie. Československo a stíhání nacistických zločinců**, Historický ústav – Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2019, 744s.

Válečné zločiny spáchané nacisty a domácími kolaboranty v době druhé světové války nabyly nepředstavitelného rozsahu a rozmanitosti. Hromadné vraždy civilních obyvatel, dětí, těhotných žen, nemocných a hendikepovaných, ale i zajatců, raněných nebo jen odpůrců režimu vyvolaly oprávněný požadavek domácí i světové veřejnosti na potrestání všech válečných zločinců. Právní řády evropských zemí nebyly vůbec připraveny na hromadné vraždy a krutost jejich provedení. Teprve porážka nacistů a návrat k právním státům umožnily nejen jejich vyšetření, ale také odsouzení válečných zločinců. Válka překonala svou ničivostí veškeré představy o lidské agresivitě a ovlivnila život obyvatel nejen Československa v celé druhé polovině 20. století; řadu přeživších ostatně ovlivňuje dodnes.

Sotva uvěřitelné je, že trestní stíhání posledního odhaleného válečného zločince, který páchal své zločiny na území bývalé Československé republiky, zastavila až jeho smrt v roce 2013. Desítky dalších vrahů, kteří se ve funkcích táborových dozorců nebo členů komand SS účastnili i vražd Čechoslováků, jsou na prahu třetí dekády 21. století vyšetřovány prokurátory ve Spolkové republice Německo.

Doba zúčtování tedy ještě úplně neskončila. Co však začalo, je zpochybňování zločinů, zlehčování utrpení obětí a postupné zapominání na hrůzy války. Zvrácená potřeba ovládat, ubližovat a ničit je skrytá v lidské společnosti od nepaměti. Porážkou nacistů temné síly lidských povah nezmizely, ale mohou být kdykoliv vyvolány. Za zločin přichází trest, chtělo by se říci. Platilo to v případě nacistické vyhlazovací války? Jak se ke svým činům postavili obvinění a odsouzení zločinci? A jak na ně reagovaly Československo, Spolková republika Německo, Německá demokratická republika a Rakouská republika?